Datum
2026-05-06

Diarienummer
KS-2022/3108

Särskild sammanställning av den strategiska miljöbedömningen för planprogram för Loviseberg inom Loviseberg, Glömsta och Flemingsberg, Huddinge kommun

I denna sammanställning beskrivs hur miljöbedömningsprocessen för Loviseberg planprogram genomförts. Enligt MB 6 kap 16 § i ska kommunen efter granskningstiden redovisa en sammanfattning av hela miljöbedömningsprocessen.

Sammanställningen ska enligt lagstiftningen beskriva:

1. Hur miljöaspekterna har integrerats i planprogrammet
2. Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats
3. Skälen till att planprogrammet har godkänts i stället för de alternativ som varit föremål för övervägande
4. Åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planprogrammet medför

1. Hur miljöaspekterna har integrerats i planprogrammet

Miljö- och hållbarhetsfrågor har varit centrala utgångspunkter i arbetet med planprogrammet för Loviseberg. Programmet syftar till att utveckla en ny hållbar stadsdel med 5 800 bostäder, skolor, förskolor, service, parker och verksamhetsmark, samtidigt som höga krav ställs på bevarande av natur- och kulturmiljövärden. En strategisk miljöbedömning har genomförts parallellt med programarbetet, och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram eftersom genomförandet bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Tidigt integrerat miljöarbete

Redan i projektets inledning genomfördes omfattande utredningar för att identifiera och hantera miljöaspekter, bland annat:

- Naturvärdesinventering och trädinventering (Naturföretaget, 2023) – identifierade höga naturvärden (klass 2) i hällmarkstallskogar och hagmarker, samt påtagliga värden (klass 3) i bryn, bäckraviner och Glömstadiket.
- Artskyddsutredningar för groddjur (Naturföretaget, 2023) och fåglar (Norconsult, 2024) – konstaterade förekomst av fridlysta arter som åkergroda, mindre hackspett och talltita, samt behov av skyddsåtgärder.

- Kulturmiljö- och landskapsanalys (Ekologigruppen, 2024) – kartlade fornlämningar (t.ex. Tingsvägen, runhällar), odlingslandskapets kontinuitet och visuella samband med Glömsta gård.
- Skyfall- och dagvattenutredning (AFRY, 2025) – föreslog lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och våtmarksanläggning för att minska föroreningsbelastningen på Albysjön.
- Trafikutredning (COWI, 2024) – bedömde buller- och luftkvalitetspåverkan från Glömstavägen och Tvärförbindelse Södertörn.

Ett avgränsningssamråd genomfördes med Länsstyrelsen Stockholm, som instämde i kommunens bedömning av betydande miljöpåverkan och lyfte särskilt kulturmiljö, vattenmiljö och artskydd som kritiska aspekter.

Konkreta anpassningar i programförslaget

För att minimera negativ miljöpåverkan har följande anpassningar gjorts:

Bevarande av höga naturvärden:

- Områden med klass 2-naturvärden (hällmarkstallskogar och hagmark) har undantagits från exploatering.
- Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) har sparats, med undantag för ett mindre område som påverkas av Tvärförbindelse Södertörn.

Stärkta spridningssamband:

- Planprogrammet föreslår åtgärder för att stärka ekologiska samband mellan Flottsbro, Gömmarens naturreservat, Bornsjökilen och Hanvedenkilen, bland annat genom att bevara grönstråk och undvika barriäreffekter.
- Dagvattenlösningar (våtmark, parkstråk) utformas för att gynna groddjur och nyttoinsekter.

Skydd av kulturmiljö:

- Fornlämningarna Tingsvägen och runhäll har bevarats och integrerats i parkstråk.
- Den östra åkermarken (med högre kulturhistoriskt värde) sparas från bebyggelse och föreslås användas för odlingslotter och våtmark.
- Visuell koppling till Glömsta gård bevaras genom skötsel av öppna ytor.

Dagvattenhantering:

- Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) på 2–2,5 % av exploaterad yta föreslås för att minska föroreningsbelastningen på Albysjön (som idag inte uppnår god kemisk status).

- En våtmark anläggs på östra åkermarken för att hantera skyfall och gynna biologisk mångfald.

Hantering av översvämningsrisk:

- Bebyggelse på den västra delen av åkermarken föreslås höjas, trummor dimensioneras upp och nedsänkta ytor pekas ut för att hantera skyfall.

Buller och luftkvalitet:

- Planprogrammet tar hänsyn till buller från Glömstavägen (vars trafik förväntas minska efter utbyggnad av Tvärförbindelse Södertörn) och tunnelmynningarna för Tvärförbindelse Södertörn.
- Bebyggelse anpassas för att klara riktvärden för buller och luftkvalitet (t.ex. genom placering och utformning).

Artskydd:

- För att säkerställa förenlighet med artskyddsförordningen föreslås skyddsåtgärder för:
    - Fåglar: Bevarande av 40 hektar ekologiskt funktionella habitat för mindre hackspett, begränsning av avverkning under häckningstid.
    - Groddjur: Anläggning av småvatten för lek, övervintringsmiljöer och groddjurspassager under vägar.
    - Fladdermöss: Ytterligare utredningar och anpassning av belysning för att undvika störning.

2. Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats

Miljöbedömningsprocessen och programarbete innan samråd

Under framtagandet av planprogrammet och MKB:n har flera alternativa strukturer prövats för att minimera miljöpåverkan. Bland annat har:

- Exploateringsgraden anpassats för att spara områden med höga natur- och kulturmiljövärden.
- Bebyggelse undvikits på den östra åkermarken för att bevara dess odlingskontinuitet och visuella koppling till Glömsta gård.
- Grönstråk och spridningssamband prioriterats för att minska fragmentering av livsmiljöer.

Samråd och hantering av synpunkter

Under samrådet inkom synpunkter som berörde flera miljöaspekter, bland annat:

- Dagvatten och översvämningsrisk: Frågor om hur skyfall och höga vattenflöden ska hanteras, särskilt på åkermarken kring Glömstadiket.

- Biologisk mångfald och artskydd: Oro för påverkan på skyddade arter (t.ex. groddjur, fåglar) och fragmentering av grönstruktur.
- Kulturmiljö: Synpunkter på bevarande av fornlämningar och det öppna odlingslandskapet.
- Buller och luftkvalitet: Frågor om hur buller från Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg Syd ska hanteras.

Dessa synpunkter har hanterats genom:

- Förtydliganden om att dagvatten och skyfall ska omhändertas och att ytterligare utredningar behöver genomföras i efterföljande detaljplaneskede. Där viktigt att ytterligare samordning med Trafikverket och Region Stockholm är av vikt.
- Förtydligat att områden med naturvärdesklass 2 bevaras, befintlig natur föreslås bevaras mellan tillkommen bebyggelse, samt att passager för grodor planeras mellan Glömstadiket och skogen.
- Tingsvägen och runhällen har redan i samrådshandlingen bevarats och integrerats i planprogrammet. Detta har förtydligats ytterligare för att redovisa att stor hänsyn har tagits till de kulturhistoriska värdena.
- Buller och luftkvalité kommer säkerställas i efterföljande detaljplaneskede. Det har förtydligats att bebyggelse med tillräckligt avstånd är placerade från Tvärförbindelse Södertörns tunnelmynningar.

Vissa frågor, som detaljerad utformning av dagvattenlösningar och artskyddsåtgärder, kvarstår att utreda i detaljplaneskedena. Samrådet föranledde inga större förändringar i programstrukturen eller MKB:n, men ledde till förtydliganden.

3. Skälen för att programmet har godkänts i stället för de alternativ som övervägts

I MKB:n har konsekvenserna av planprogrammet jämförts
med nollalternativet samt resonemang om alternativ programstruktur.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att ingen ny planläggning sker i Loviseberg men att Tvärförbindelse Södertörn byggs (laga kraftvunnen vägplan sedan 2024). Befintlig markanvändning (främst skog och åkermark) består till delar, och eventuell bebyggelse hanteras inom ramen för bygglov. Nollalternativet bedöms medföra:

- Inga eller obetydliga konsekvenser för biologisk mångfald och vattenmiljö tillkommer utöver den från Tvärförbindelse Södertörn (eftersom ingen förändring sker).

- Ineffektiv markanvändning, då området inte kan utvecklas för bostäder och service i linje med kommunens bostadsåtagande (15 500 bostäder till 2035) och översiktsplan 2050.
- Fortsatt brist på service i Glömsta och Kästa, samt utebliven koppling till Spårväg Syd och Tvärförbindelse Södertörn.
- Betydande negativ påverkan från Tvärförbindelse Södertörn (som byggs oavsett), med stora konsekvenser för kulturmiljö, biologisk mångfald och landskapsbild (enligt Trafikverkets MKB).

Nollalternativet valdes bort eftersom det inte överensstämmer med kommunens och regionens mål för en hållbar stadsutveckling. Dessutom kommer området att bebyggas med en ny motorled, och Spårväg Syd bedöms med stor sannolikhet att genomföras, vilket medför märkbara förändringar av miljön i området oavsett om Lovisebergs bebyggs eller inte.

Alternativ med högre exploateringsgrad

Ett alternativ med högre exploateringsgrad övervägdes i arbetet med planprogrammet, där större ytor av naturmark och åkermark skulle tas i anspråk för bebyggelse. Detta alternativ bedömdes medföra:

- Större negativa konsekvenser för biologisk mångfald, särskilt för barrskogsarter och groddjur, på grund av ökad fragmentering av livsmiljöer.
- Större påverkan på kulturmiljö och landskapsbild, då fler bergshöjder och odlingsmarker skulle bebyggas.
- Ökad risk för översvämningar, eftersom fler hårdgjorda ytor skulle öka dagvattenflödena.

Skäl för det valda programförslaget

Det valda programförslaget antogs eftersom det:

- Minskar negativ påverkan på naturmiljö genom att spara områden med höga naturvärden (klass 2) och stärka spridningssamband.
- Bevarar kulturmiljövärden genom att spara den östra åkermarken, fornlämningar och visuella samband med Glömsta gård.
- Möjliggör modern dagvattenhantering som kan minska föroreningsbelastningen på Albysjön.
- Är i linje med översiktsplanen och RUFS 2050, som pekar ut Loviseberg som ett strategiskt stadsutvecklingsområde med goda förutsättningar för hållbart resande (Spårväg Syd).

- Bidrar till kommunens bostadsförsörjning och medfinansiering av infrastrukturprojekt (Spårväg Syd, Tvärförbindelse Södertörn).

4. Åtgärder för uppföljning och övervakning av betydande miljöpåverkan

Planprogrammet ger vägledning för hur miljö- och hållbarhetsfrågor ska hanteras i kommande detaljplaneskede. MKB:n visar att risk för negativa konsekvenser finns för flera miljöaspekter, vilket kräver systematisk uppföljning. Följande åtgärder planeras:

Kulturmiljö

- Arkeologiska utredningar (etapp 2) genomförs för att undersöka stenåldersboplatser och fornlämningar.
- Bevarandeåtgärder för Tingsvägen, runhällen och andra fornlämningar säkerställs genom detaljplaner.
- Skötsel av öppna ytor för att bevara den visuella kopplingen mellan Glömsta gård och dess historiska marker.

Biologisk mångfald

- Ytterligare artskyddsutredningar genomförs för fåglar, groddjur och fladdermöss i detaljplaneskedena.
- Skyddsåtgärder för fåglar (t.ex. bevarande av 40 hektar habitat för mindre hackspett) och groddjur (lekvatten, övervintringsmiljöer, passager under vägar) genomförs innan exploatering påbörjas.
- Kompensationsåtgärder övervägs för att minska påverkan på ekologiska spridningssamband.
- Biotopskyddsdispens ansöks för Glömstadiket, med krav på kompensation.
- Dagvatten- och skyfallslösningar utformas för att gynna biologisk mångfald (t.ex. våtmarker för groddjur).

Vattenmiljö och markföroreningar

- Dagvattenutredningar tas fram för respektive detaljplan, med fokus på lokalt omhändertagande (LOD) och rening.
- Provtagning av potentiellt förorenad mark (t.ex. före detta plantskola) och sulfidjord genomförs i detaljplaneskedena.
- Vattenverksamhet (påverkan på skogsbäckar och dikessystem) anmäls eller söks tillstånd för enligt miljöbalken.

Övergripande uppföljning

- Hållbarhetsprogrammet för Loviseberg följs och tillhörande handlingsplan uppdateras kontinuerligt och vägleder detaljplanerna.
- Kommunens miljöprogram och Miljöbarometern används för att följa upp indikatorer på kommunövergripande nivå.
- Samordning med Trafikverket och Region Stockholm säkerställs för att hantera kumulativa effekter från Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg Syd.

Information om att programmet godkänts

Enligt MB 6 kap. 16 § kommer den särskilda sammanställningen och planprogrammet att göras tillgängliga för dem som deltagit i samrådet. Kommunen kommer att:

- Publicera det godkända programmet och sammanställningen på www.huddinge.se.
- Annonsera protokollet från kommunfullmäktige om programmets godkännande på kommunens anslagstavla.
- Informera berörda myndigheter om att programmet har godkänts.

Sammanfattande bedömning

Planprogrammet för Loviseberg innebär en omvandling av ett område med höga natur- och kulturmiljövärden, men genom tidiga utredningar, anpassningar och skyddsåtgärder har negativa konsekvenser minimerats. Programmet bedöms vara nödvändigt för att möta kommunens bostadsbehov och hållbarhetsmål, samtidigt som det bidrar till förbättrad dagvattenhantering och stärkt kollektivtrafik genom Spårväg Syd.

Identifierad miljöpåverkan hanteras genom:

- Bevarande av höga natur- och kulturmiljövärden.
- Skyddsåtgärder för fridlysta arter.
- Dagvattenhantering för att minska föroreningsbelastningen på Albysjön.
- Systematisk uppföljning i detaljplaneskedena.

Programmet godkänns eftersom det balanserar stadsutveckling med miljöskydd och är i linje med kommunens och regionens långsiktiga mål för hållbarhet.